

Behov for flere verktøy til samiske barn og unge pårørende

Bøkene «Da pappa fikk kreft» og «Kjemomannen Kasper», er blitt oversatt fra norsk til nordsamisk og er allerede blitt viktige verktøy i møte med samiske barn og unge som opplever kreft i nær familie.

Det forteller kreftkoordinator i Kautokeino, Ellen Sara M. Pulk, som har stått i bresjen for oversettelsen av de to bøkene utgitt i fjor høst. Hun har allerede fått henvendelser fra flere som kunne ønske seg bøkene oversatt også til lule- og sørsamisk.

Bøkene åpner dører

– De fleste samiske barn og unge kan norsk, men det er noe med å få tekster og filmer på sitt eget språk, spesielt når man kjenner seg skjør og befinner seg i sårbare situasjoner. Da betyr det ekstra mye å få hjelp på sitt eget morsmål, på hjertespråket, sier kreftkoordinatoren som allerede har

gjort seg gode erfaringer med de to barnebøkene selv.

– Det er lettere å komme inn på vanskelige tema når barna kan speile seg i en historie. Anne Kristine Bergems bok, «Da pappa fikk kreft», inneholder også en god veileder for voksne, ikke bare for oss som fagfolk, men også foreldre og andre nærstående. Å ha verktøy som dette til hjelp, spesielt i samtale med barn, er viktig. Vi kan ofte ha vanskelig for å snakke om ting i vår kultur. Da er det godt å kunne ta utgangspunkt i noe konkret, sier hun.

Ellen Sara framhever tankeboblene i boka «Da pappa fikk kreft» og sier at de gir mange fine åpninger til gode samtaler.

– Å ha med seg bøkene når du første gang møter barn som pårørende, fungerer også godt som en «samtalestarter» og skaper en god inngang, påpeker hun.

Behov for verktøy

Prosjektet med å få oversatt de to barnebøkene, begynte med at Ellen Sara M. Pulk kjente at hun hadde få ressurser til rådighet i sin kontakt med barn som pårørende.

– Det er litt annerledes å jobbe med samiske barn enn norske i og med at vi har så få verktøy og ressurser til rådighet. Jeg kjente behov for å få oversatt kjente bøker slik at jeg hadde mer å gå på i forhold til de barn og unge jeg jobber med, sier hun.

“ Vi kan ofte ha vanskelig for å snakke om ting i vår kultur. Da er det godt å kunne ta utgangspunkt i noe konkret.

Ellen Sara M. Pulk, kreftkoordinator

Med midler fra Sametinget, i et tospråklighetsprosjekt med Kautokeino kommune, fikk hun støtte til oversettelse og produksjon av de to bøkene.

Det er imidlertid ikke første gang kreftkoordinatoren står i bresjen for å få oversatt materiell fra norsk til nordsamisk.

– Vi har tidligere fått oversatt det meste av materiellet Kreftforeningen har som retter seg mot barn og unge, sier hun og legger til at hun gjerne gjør mer av dette, selv om det strengt tatt ikke ligger til stillingen hennes.

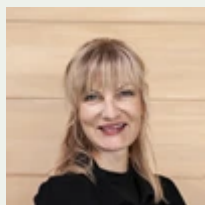
Ønsker seg automatikk

– Dette er så viktig, at jeg gjerne gjør det. Når det er sagt skulle jeg jo ønske at det gikk automatisk og ikke var prisgitt personlig engasjement og initiativ, sier hun og påpeker at materiellet som nå er oversatt utelukkende foreligger på nordsamisk, ikke på sørsamisk eller lulesamisk.

– Ofte er informasjonsmateriell fra forskjellige organisasjoner oversatt til flere fremmedspråk, men ikke til samisk, som tross alt er et offentlig språk i Norge på lik linje med bokmål og nynorsk, påpeker hun og understreker:

– Man føler seg mer sett når man får materiell på eget språk. Skulle du som kreftpasient oppleve å få all informasjon på engelsk, skaper det avstand, selv om du skjønner språket. Det er fullt sammenliknbart med hvordan vi opplever det med norsk. Å få informasjon på sitt eget morsmål, virker langt mer betryggende, både for pasient og pårørende.

De to barnebøkene har blitt trykket opp i noen hundre eksemplarer og er blitt delt ut gratis til aktuelle kommuner og helseforetak i Troms, Finnmark og Nordland.

Tekst:

Bethi Dirdal Jåtun

Journalist